

Door stil te staan kom je verder

Een andere kijk op 'probleemgedrag'

Gedrag van zorgafhankelijke cliënten wordt gemakkelijk als 'probleemgedrag' gezien. Dit doet onvoldoende recht aan hun situatie. Wat is de achtergrond van dit gedrag? Deze cliënten vinden soms niet de juiste woorden of durven zich niet uit te spreken als ze problemen hebben. Om toch de aandacht te krijgen die ze nodig hebben, uiten zij zich op een eigen, specifieke manier die dikwijls niet herkend wordt.

'Een belangrijke vraag, die wij moeten beantwoorden is: "Zijn wij door ons gedrag een van de oorzaken waardoor een cliënt signalen gaat, zelfs móet, uitzenden?" Het is natuurlijk vreemd dat, als wij een probleem hebben met het gedrag van een cliënt, dat hij dan ons probleem moet oplossen, hij moet stoppen het ons lastig te maken. Ik vind dat wij ons probleem zoveel mogelijk zelf moeten oplossen. Terwijl in de praktijk het volgende regelmatig voorkomt: "Ik heb een probleem met jouw gedrag en daarom wil ik dat jij mijn probleem oplost. Dus jij moet veranderen." Anders gezegd: "Jij moet een ander, duidelijker signaal geven in plaats van mij tot last te zijn." Daar komt bij dat als de betekenis niet duidelijk is, hoe kunnen we dan iemand goed helpen? Een cliënt, die in zijn dossier beschreven staat als problematisch, schopt bij het minste of geringste tegen alles wat hem voor de voeten komt. Wij noemen dit schoppen 'probleemgedrag'. Wat is ons probleem hiermee? Wij vinden het niet goed dat hij zich zo gedraagt omdat hij daarmee mogelijk spullen vernielt. We willen dat hij ophoudt met schoppen. Stopt hij met dit 'probleemgedrag' dan zijn wij tevreden. Als we dit schoppen gaan zien als een signaal, waarmee deze cliënt ons iets duidelijk wil maken, zullen we moeite moeten doen hem te begrijpen. Hierdoor veroordelen we dit gedrag niet meer, maar zien dit als zijn manier. Indien we de betekenis hiervan kunnen duiden, kunnen we hem ook helpen. Anders gezegd: het is maar goed dat hij schopt!'

Geert Bettinger, trainer en coach, geeft aan de hand van casussen inzicht in de processen die ten grondslag liggen aan het 'probleemgedrag'. Hij noemt dit consequent

signaalgedrag. Door middel van reflectievragen staat hij stil bij de beschreven problematiek en biedt daarmee begeleiders, verzorgenden, verpleegkundigen, mantelzorgers de mogelijkheid de signalen vanuit een ander perspectief te bekijken. Zijn visie biedt een houvast in de dagelijkse praktijk van de hulpverlening en bejegening van cliënten met 'probleemgedrag'. Binnen de zorgopleidingen biedt het boek studenten waardevolle praktijkverhalen en docenten materiaal voor begeleide intervisie.

Vertalingen Recensies

*'Wat een Pracht boek!!!' **'Dit boek moet door een ieder gelezen worden die werkt in de zorg of onderwijs, en het zou verplichte literatuur moeten zijn in opleidingen.'** 'Om kort te gaan, het boek van Geert is een absolute aanrader.'*

dr. Hetty Verzaal., hoogleraar orthopedagogiek VU Amsterdam.

Op de site Patientenervaringsverhalen.net is deze mooie recensie te vinden klik hier.

Klik hier voor de recensie van Stichting Nivoz.

KLIK nieuwsbrief, klik hier voor de recensie.

*Geert Bettinger is heel duidelijk in wat hem drijft bij het schrijven van zijn boek. Als geen ander weet hij namelijk wat het is om afhankelijk te zijn en afgewezen te worden vanwege ongewenst gedrag, hij is er groot mee geworden. Van binnenuit kent hij dan ook het mechanisme van wegstoppen wat té groot is en waar geen woorden voor zijn en wat toch een uitweg zoekt in signaalgedrag dat de buitenwereld onbegrijpelijk en ongewenst vindt. Als professional houdt hij zijn lezers een krachtige spiegel voor. **Wat mij betreft verplichte kost voor mensen die met afhankelijke mensen werken.***

Saskia Cohen, loopbaan- en re-integratiecoach in Counselling Magazine

Ik ben maar zelden een tekst tegengekomen waarin de schrijver zich naast de lezer opstelt en samen optrekt. Dit is zo'n tekst. Het woordje 'wij' in zijn tekst heeft mij regelmatig in het hart geraakt. Ik neem het verhaal ter harte, ook al is onderwijs een andere tak van sport. Wat hij mij duidelijk maakt is dat ook dáár deze boodschap een geldende waarde zou moeten zijn. Niet alleen in de uitkomsten en oplossingen, maar ook in de weg (of moet ik zeggen: wegen) naar betere antwoorden toe.

Juul Willen, docent Radboud Docenten Academie, Radboud Universiteit.

Een indrukwekkend en leerzaam boek. Geert praat in zijn boek als ervaringsdeskundige, maar ook als professioneel met heel veel jaren aan werkervaring. Ik vind het mooi dat Geert schrijft vanuit het idee 'achter het gedrag' te kijken en hij de benadering als hulpverlener/ volwassenen naar de jongere/ cliënt gericht moet zijn het individu en niet op de doelgroep. Dit is iets wat mij als jeugdhulpverlener veel bezig houdt. Het werken vanuit die gedachten 'waar komt het gedrag vandaan' maakt dat ik het gedrag beter kan begrijpen en adequater hierop kan reageren. Ik ben het er mee eens dat we in verslagen veel positiever en objectiever kunnen zijn, ipv alleen de problemen te beschrijven en

subjectief te zijn. Ik ben hier in ieder geval nu veel bewuster mee bezig in mijn verslagen!
Joosje Dijk - op Bol.com

Ik begon optimistisch aan het boek. Er zijn veel boeken over de zorg. Toch is dit boek in alle opzichten heel anders. Ik heb nog nooit zo vaak een eye-opener-moment gehad door het lezen van een boek. Het afwisselen tussen uitleg over de visie van de schrijver, praktijkvoorbeelden en voorbeelden van hoe de situatie was geweest als je het anders aan zou pakken, maakt dat dit boek je echt een andere (betere) kijk geeft over omgaan met probleemgedrag. Tijdens mijn opleiding Maatschappelijk zorg, heb ik geleerd hoe om te gaan met bepaalde ziektebeelden, hoe om te gaan met bepaalde problemen, maar enorm belangrijke en efficiënte leerpunten uit het boek, ben ik tijdens mijn opleiding niet tegen gekomen. Hierom zou ik iedereen die iets te maken heeft met probleemgedrag, door werk of door iemand in de privésfeer of gewoon om je kennis te verbreden, dit boek aanraden. Het is enorm leerzaam en het geeft nieuwe inzichten die je kijk op een heleboel zaken positief veranderen, ik ben blij dat ik het gelezen heb. Pricils - op Bol.com

Geert beschrijft op een heldere, indringende en confronterende manier hoe we als professional vaak heel ver weg zijn van de cliënt. Meer met ons vak bezig zijn en de cliënt als middel zien in plaats van andersom. Een boek wat per hoofdstuk steeds weer de blik naar jezelf (als professional) richt. Soms bekruipt me een schaamtegevoel (oh doe ik ook!) andere keren opluchting (he he vind ik ook!). Niet alleen benoemen van verkeerde benaderingen, maar met intervisie vragen je ook weer in een betere richting laten denken. (en dat is misschien wel het meest waardevolle). A must have voor elke professional in de gezondheidszorg. Groot compliment voor het duidelijke en helder taalgebruik waardoor het boek door iedereen te begrijpen valt.
Frans Knobben - op Bol.com

Wat nog toe te voegen aan de voorgaande reviews... Ik ben het er volledig mee eens. Geert weet op een zeer pakkende en vooral zeer leesbare manier te beschrijven waar het werkelijk om gaat in zorg en welzijnsland. Hij helpt de professionals, van welk pluimage dan ook, keer op keer in de spiegel te kijken: "doe ik wat de bedoeling is bij deze client? Wat is het effect??" De vragen achter elk hoofdstuk zijn te gebruiken voor de individuele lezer, maar juist ook, als opstart voor een echte dialoog in teams over de zorgverlening. Maar ook voor elke opleiding, MBO, HBO of universitair, is het een inspirerend praktijkboek. Want op welk niveau je ook werkt, we werken voor die client en zijn naasten.
Maria Roelofs - op Bol.com